

โครงการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการพลังงานที่ยั่งยืนในพื้นที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง

ดำเนินการโดย
กลุ่มเสริมสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วม
กองส่งเสริมและพัฒนาพลังงานภูมิภาค สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน

ความเป็นมาและหลักคิด ในการออกแบบโครงการ

ส่วนที่ 1

ลักษณะที่สำคัญของกระทรวงพลังงาน

1.1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และโครงสร้างส่วนราชการของกระทรวงพลังงาน

1.1.1 วิสัยทัศน์

“ประเทศไทยมีความมั่นคงด้านพลังงาน เป็นศูนย์กลางพลังงานในภูมิภาคเอเชีย
เศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็งจากภาคพลังงาน”

บทขยายความ

มั่นคง	หมายถึง มีพลังงานใช้ รวมทั้งมีสำรองอย่างเพียงพอ ต่อเนื่อง ยั่งยืน ด้วยการเข้าถึงแหล่งพลังงานที่หลากหลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ
ศูนย์กลางพลังงาน	หมายถึง มีการส่งเสริม พัฒนา ให้ไทยเป็นศูนย์กลางพลังงานในเอเชีย
เศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็ง	หมายถึง ชุมชนในแต่ละพื้นที่สามารถผลิตและเป็นเจ้าของพลังงานได้ด้วยตนเอง และเกิดการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างรายได้ด้วยเทคโนโลยีพลังงาน

1.1.2 พันธกิจ

“เสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงานเพื่อรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจ
และพัฒนาพลังงานในระดับพื้นที่ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม”

บทขยายความ

เสริมสร้าง	หมายถึง ทำให้มั่นคงแข็งแกร่งยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่
มั่นคง	หมายถึง มีพลังงานใช้ รวมทั้งมีสำรองอย่างเพียงพอ ต่อเนื่อง ยั่งยืน ด้วยการเข้าถึงแหล่งพลังงานที่หลากหลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ
รองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจ	หมายถึง มีพลังงานใช้เพื่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างเพียงพอในต้นทุนที่เหมาะสม
พัฒนาพลังงานในระดับพื้นที่	หมายถึง การใช้และพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับศักยภาพพลังงานในพื้นที่ ในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรมต่อทุกภาคส่วน
เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	หมายถึง เข้าถึงเทคโนโลยีด้านพลังงานที่มีประสิทธิภาพ ประหยัด ปลอดภัย และลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์

วิสัยทัศน์

“ประเทศไทยมีความมั่นคงด้านพลังงาน เป็นศูนย์กลางพลังงานในภูมิภาคเอเชีย
เศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็งจากภาคพลังงาน”

แผนปฏิบัติการ 5 ปี กระทรวงพลังงาน (2566 - 2570)
แนวทางที่ 3 สร้างความยั่งยืน เข้าถึงประชาชน

แผนปฏิบัติการ 5 ปี
สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน (2566 - 2570)
เรื่องที่ 2 เครือข่ายพลังงานชุมชนเข้มแข็ง

กพท. มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(1) ศึกษา วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์ และจัดทำยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนแผนพัฒนา โครงการ โรงไฟฟ้าฐานและพลังงานหมุนเวียนระดับชุมชน ตลอดจนพลังงานรูปแบบอื่น ๆ และจัดทำ แผนปฏิบัติการเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ รวมทั้งติดตามและประเมินผลการดำเนินการตาม ยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการดังกล่าว

(2) เผยแพร่ ถ่ายทอด รณรงค์ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือของประชาชนที่เกี่ยวกับการพัฒนา โครงการโรงไฟฟ้าฐานและพลังงานหมุนเวียนระดับชุมชน ตลอดจนพลังงานรูปแบบอื่น ๆ

(3) ประสาน บูรณาการ และขับเคลื่อนการปฏิบัติงานระหว่างราชการในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

(4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ปลัดกระทรวง มอบหมาย

การขับเคลื่อนงานตามนโยบาย **ประชารัฐ** → **Energy for All** → **Energy Transition**

กองส่งเสริมและพัฒนา
พลังงานภูมิภาค
กระทรวงพลังงาน

กองศึกษาและพัฒนา
โรงไฟฟ้าฐาน
กระทรวงพลังงาน

สำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ของประชาชน
กระทรวงพลังงาน

การขับเคลื่อนงาน **Energy for All**

ข้อ (๒.) พื้นที่ไม่มีไฟฟ้าใช้/ พื้นที่ห่างไกล

๒๖ เม.ย. ๒๕๖๕
แต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ

KPI กศร.+สป.-๒๕๖๕

ความสำเร็จของการศึกษารูปแบบการจัดการพลังงานที่ยั่งยืนในพื้นที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง

๒๕๖๔ ReCharge กศร. พ.นจ.สตูล ลงพื้นที่พัฒนา SHS เกาะบูโหลนเล

๒๕๖๓ GIZ ReCharge สสช. พ.นจ.สตูล ลงพื้นที่พัฒนา SHS เกาะบูโหลนดอน

๒๕๖๒ ร.มว.สนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์

นโยบาย Energy for All

๒๕๕๙-'๖๕ GIZ สสช. พ.นจ.ความร่วมมือศึกษาพื้นที่ ๑๕ เกาะห่างไกล โดยทุน Rockefeller Foundation เก็บข้อมูล สะท้อนปัญหา แนวทางจัดการ เริ่มงานโครงการความร่วมมือเกาะจิก Recharge

ปี ๒๕๕๕ สำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมเริ่มทำงาน SHS พื้นที่นำร่องชุมชนป่าเต็ง อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี

พ.ศ. ๒๕๔๖ - ๒๕๕๐ รัฐบาลได้มีนโยบาย "โซลาร์เอื้ออาทร" โครงการเร่งรัดขยายบริการไฟฟ้าโดยระบบผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานแสงอาทิตย์แก่หมู่บ้านในพื้นที่ห่างไกล จำนวน ๒๐๓,๐๐๐ ระบบ

สรุปข้อมูลเบื้องต้นกลุ่มบ้าน/ครัวเรือนที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ ในพื้นที่ห้วงห้าม PEA

ผลการตรวจสอบข้อมูลของ กฟผ. และกระทรวงมหาดไทย ทั้งหมด 1,801 กลุ่มบ้าน / 120,819 ครัวเรือน

รายละเอียด	กลุ่มบ้าน	ครัวเรือน
ไม่พบข้อมูล	477	17,283
มีไฟฟ้าแล้ว	591	38,228
บิโศกรงการรองรับแล้ว	30	2,160
อยู่ระหว่างขออนุญาต, ทำ EIA	5	689
โครงการพลังงานทดแทน ระยะที่ 1	132	9,14
อยู่ในพื้นที่เส้นข้างต้นที่ 1	221	19,66
ไม่อยู่ในพื้นที่เส้นข้างต้นที่ 1	345	33,645
รวม	1,801	120,819

ไม่มีไฟฟ้าใช้ 703 กลุ่มบ้าน 63,148 ครัวเรือน

ข้อมูลเฉพาะ: กุมภาพันธ์ 2567

ข้อมูลครัวเรือน

ข้อมูลครัวเรือน	ครัวเรือน
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด	21,063,440
มีไฟฟ้าใช้แล้ว	21,002,845
ยังไม่มีไฟฟ้าใช้	60,595
คิดเป็นร้อยละ	99.71 ของครัวเรือนทั่วประเทศ

หมายเหตุ: ข้อมูลสถานะ ณ เดือน 2564 ข้อมูลครัวเรือนจาก กรมการปกครอง

(0.29%)

อยู่ในพื้นที่ปกติ	อยู่ในพื้นที่ห้วงห้าม	ไม่เข้าเกณฑ์	รวม
18,593	42,002	0	60,595

ครัวเรือนเข้าไม่ถึงไฟฟ้าเป็น “ศูนย์”

คณะทำงานศึกษาและขับเคลื่อนฯ
๒๕๖๕

อ้างอิง : ย้อนรอย จัดซื้อจัดจ้าง “โซลาร์ โฮม <https://mgronline.com/daily/detail/๙๕๗๐๐๐๐๓๓๓๓๑๔>

กลุ่มเสริมสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วม
กองส่งเสริมและพัฒนาพลังงานภูมิภาค

แนวคิดการจัดทำโครงการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการพลังงานที่ยั่งยืนในพื้นที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง

ผลการทบทวนวรรณกรรม และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง พบว่า
ประเด็นการพัฒนาไฟฟ้าในพื้นที่เข้าไม่ถึง ยังเป็นประเด็นท้าทาย
และส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ
ทั่วประเทศ

นโยบาย

ภารกิจ สป.พ.น. ในการสร้างการมีส่วนร่วม
ของประชาชนเพื่อกำหนดนโยบาย

ยกระดับการมีส่วนร่วมเป็นหุ้นส่วนหรือ
ภาคีการพัฒนา (Collaborate)

ประสบการณ์ SANDBOX

พ.ศ. ๒๕๕๗- ปัจจุบัน สป.พ.น. โดย กพท.ได้พัฒนา
แนวทางการดำเนินโครงการในลักษณะ Sandbox
เกิดองค์ความรู้และต้นแบบ

ภารกิจระดับนโยบาย

พ.ศ. ๒๕๖๓ กพท.เป็นฝ่ายเลขานุการ
คณะทำงานศึกษาและขับเคลื่อน
แนวทางการพัฒนาระบบไฟฟ้า
สำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกล

ออกแบบโครงการ

โครงการเสริมสร้างเครือข่ายความ
ร่วมมือเพื่อการพัฒนาแบบ
การจัดการพลังงานที่ยั่งยืน
ในพื้นที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง

หลักปฏิบัติของโครงการ

แนวทางการขับเคลื่อนภารกิจของคณะกรรมการฯ

การดำเนินงานของ สป.พน.

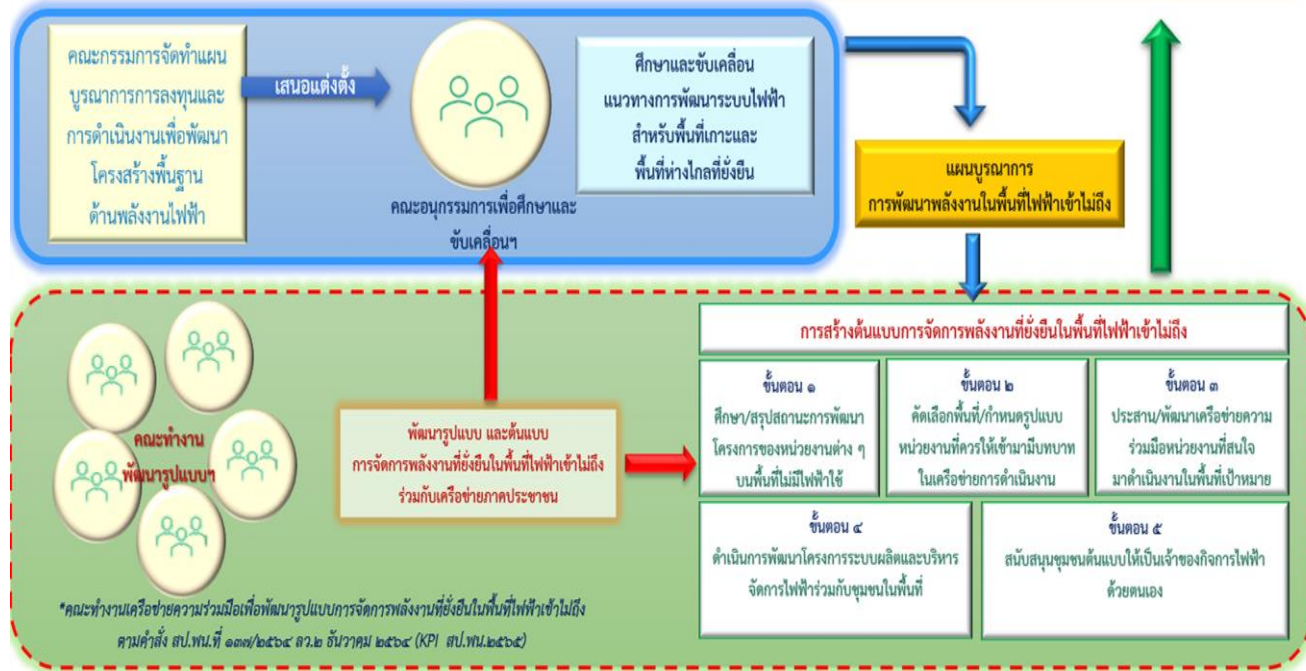
โครงการสำคัญตาม Roadmap ๒๕๖๕ โครงการกลุ่ม A (สำคัญมากเร่งด่วนมาก)

๑๙. การกำหนดแผนส่งเสริมการพัฒนาพลังงานในพื้นที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง : สป.พน.

ปี'๖๕	ปี'๖๖	ปี'๖๗	ปี'๖๘	ปี'๖๙	ปี'๗๐
๑ ชุมชน	๒ ชุมชน	๓ ชุมชน	๔ ชุมชน	๕ ชุมชน	๖ ชุมชน
๒ ล้าน	๔ ล้าน	๖ ล้าน	๘ ล้าน	๑๐ ล้าน	๑๒ ล้าน
๒,๓๓๖ Kg.Co๒	๔,๖๗๒ Kg.Co๒	๗,๐๐๘ Kg.Co๒	๙,๓๔๔ Kg.Co๒	๑๑,๖๘๐ Kg.Co๒	๑๔,๐๑๖ Kg.Co๒

จ้างงาน
๒๑๐ คน

รายได้
๓.๗๘ ล้าน

AIR WAR

คณะกรรมการเพื่อศึกษาและขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาระบบไฟฟ้าสำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน
(คำสั่งคณะกรรมการจัดทำแผนบูรณาการการลงทุนและการดำเนินงานเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานไฟฟ้า ที่ ๒/ ๒๕๖๕ ลว.๒๖ เม.ย.๒๕๖๕)

GROUND WAR

คณะทำงานศึกษาและขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาระบบไฟฟ้าสำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกล
(คำสั่ง สป.พน.ที่ ๑๐๖/๒๕๖๓ ลว. ๒๖ มิ.ย.๒๕๖๓)

เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการพลังงานที่ยั่งยืนในพื้นที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง

การดำเนินการเชิงพื้นที่ของแต่ละหน่วยงาน เช่น กพท.สป.พน.

กระบวนการมีส่วนร่วม และ กระบวนการจัดการความรู้

ทีมที่ปรึกษากลุ่มพลังงานทดแทนและการออมเพื่อความยั่งยืน
บ้านเกาะบุโหลนดอน ม.3 ต.ปากน้ำ อ.ละงู จ.สตูล

ผู้ตรวจราชการกระทรวงพลังงาน

ประชาสัมพันธ์/
แบบจำลอง
เศรษฐศาสตร์

KPI ระดับสำนัก/กอง
นวัตกรรม
"การสานพลังประชารัฐ"
เพื่อส่งเสริมชุมชนต้นแบบ
การบริหารจัดการพลังงานที่ดี
(สสช.สป.พน.)

กระบวนการมี
ส่วนร่วม/สรุป
บทเรียน

ประสานการมีส่วนร่วม
เชิงพื้นที่/ผลักดัน
ยุทธศาสตร์จังหวัด

การจัดการธุรกิจ
ชุมชน

ทุนอุปกรณ์

ทุน/บุคลากร

ทุน/บุคลากร

บุคลากร

เทคโนโลยี/
เทคนิค

การจัดการกองทุน
พลังงานชุมชนสู่การจัด
สวัสดิการครบวงจร

หมายเหตุ สสช. ปัจจุบันคือ กองส่งเสริมและพัฒนาพลังงานภูมิภาค (กพภ.)

กลุ่มเสริมสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วม
กองส่งเสริมและพัฒนาพลังงานภูมิภาค

แนวทางการขับเคลื่อนภารกิจของคณะอนุกรรมการฯ

วัตถุประสงค์ข้อที่ ๑ เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนารูปแบบการจัดการพลังงานที่ยั่งยืนในพื้นที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง

๒๕๕๕ - ปัจจุบัน

นายโกศล แสงทอง
ประธาน

กลุ่มวิสาหกิจเครือข่ายรวมใจตามรอยพ่อ
ค. บำเต็ง อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
โครงการพัฒนาพลังงานทดแทนครบวงจร
ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๒๕๕๙ - ปัจจุบัน

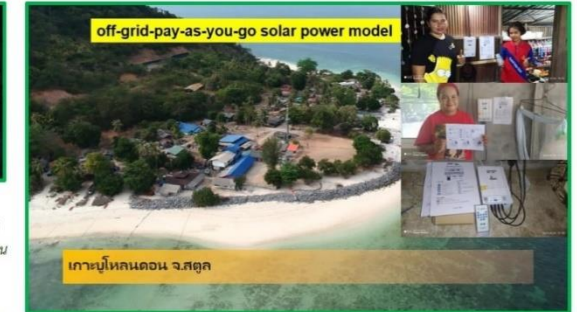
นายณรงค์ชัย เหมสุวรรณ
ผู้ใหญ่บ้านเกาะจิก
ค. บางชัน อ. ชลุม จ. จันทบุรี
โครงการไฟฟ้าพลังงานทดแทน
แบบผสมผสาน Kohjik
ReCharge

๒๕๖๓ - ปัจจุบัน

นายปรีต ดั่งสำ
ประธานกลุ่มพลังงานทดแทน
และการออมเพื่อความยั่งยืนบ้าน
เกาะบุโหลนดอน
ค. ปากน้ำ อ. ละลุ จ. สตูล
โครงการโซลาร์โฮมแบบเติมเงิน
Solar Home System Pay-As-
You-Go

๒๕๖๕ - ปัจจุบัน

นายรังสฤษฎ์ คุณชัยมั่ง
ผู้นำชุมชน
มูลนิธิพัฒนาชุมชนผาปึง จ. ลำปาง
โครงการต้นแบบวิสาหกิจไฟฟ้าเพื่อสังคม
บ้านคอยแก้ว อำเภอดอยเต่า
จังหวัดเชียงใหม่

๒๕๖๕ - ปัจจุบัน

ดร.สุทธจักษ์ ศรีแก้ว
นายกสมาคมพลังงานทดแทนเพื่อความยั่งยืน
โครงการต้นแบบ Micro-grid
บ้านผาด่าน จ. ลำพูน

KPI ๑.๑ มีการแต่งตั้งคณะทำงานเครือข่าย
ความร่วมมือฯ

KPI ๑.๒ มีการประชุมคณะทำงานไตรมาสละ
๑ ครั้งหรือตามที่ประชุมเห็นเหมาะสม

แนวทางการขับเคลื่อนภารกิจของคณะกรรมการฯ

การดำเนินงานของ สป.พ.น.

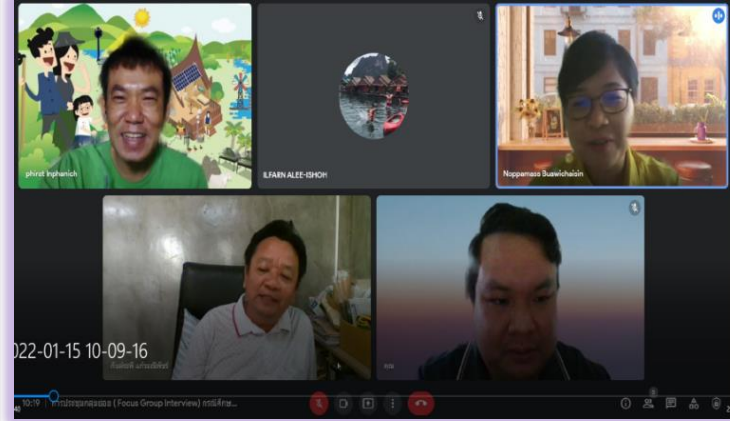
วัตถุประสงค์ที่ ๒ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการพลังงานอย่างยั่งยืนในพื้นที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง และเผยแพร่องค์ความรู้ดังกล่าวแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจ

ตารางการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อถอดบทเรียนรูปแบบการจัดการพลังงานที่ยั่งยืนของคณะทำงาน
เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการพลังงานที่ยั่งยืนในพื้นที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง

วันเวลา	ผู้ให้การสัมภาษณ์	ประเด็นในการถอดบทเรียนรูปแบบ
วันเสาร์ที่ ๑๕ ม.ค. ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๓๐-๑๒.๐๐	นายรังสฤษฎ์ คุณชัยมิ่ง ผู้อำนวยการ มูลนิธิพัฒนาชุมชนผาปัง จ.ลำปาง โครงการต้นแบบวิสาหกิจไฟฟ้าเพื่อ สังคม บ้านดอยแก้ว อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่	๑. บริบทพื้นที่ สภาพทั่วไปของพื้นที่ สภาพปัญหา ๒. แนวคิดในการจัดการพลังงานอย่าง ยั่งยืนที่ดำเนินการอยู่ ๓. ความสำเร็จที่เกิดขึ้น รูปแบบการจัด การพลังงานในชุมชน ณ ปัจจุบัน ๔. ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการจัดการใน อนาคต ๕. ข้อเสนอแนะแนวทางการขยายผลเชิง พื้นที่ร่วมกับภาคีการพัฒนาอื่นๆ เช่น หน่วยงานภาครัฐ สำนักงานพลังงาน จังหวัด ภาคเอกชน หรืออื่นๆ
วันเสาร์ที่ ๑๕ ม.ค. ๒๕๖๕ เวลา ๑๓.๓๐-๑๖.๐๐	ดร.สุชีจิ ศรีแก้ว นายกสมาคมพลังงานทดแทนเพื่อ ความยั่งยืน โครงการต้นแบบ Micro-grid บ้านผาตัน จ.ลำพูน	๖. ข้อเสนอแนะตัวชี้วัดความสำเร็จในการ จัดการพลังงานในพื้นที่ห่างไกล ในมิติอื่นๆ เช่น มิติเทคโนโลยี มิติความเหลื่อมล้ำ มิติความคุ้มค่า ๗. หน่วยงานที่เห็นควรให้ร่วมเป็น คณะทำงานย่อยของแต่ละพื้นที่
วันอาทิตย์ที่ ๑๖ ม.ค. ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๓๐-๑๒.๐๐	นายณรงค์ชัย เหมสุวรรณ ผู้ใหญ่บ้านเกาะจิก ต.บางชัน อ.ขลุ่ย จ.จันทบุรี โครงการไฟฟ้าพลังงานทดแทนแบบ ผสมผสาน Kohlik ReCharge	
วันอาทิตย์ที่ ๑๖ ม.ค. ๒๕๖๕ เวลา ๑๓.๓๐-๑๖.๐๐	นายโกศล แสงทอง ประธาน กลุ่มวิสาหกิจเครือข่ายรวมใจตาม รอยพ่อ ต. ป่าเต็ง อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี โครงการพัฒนาพลังงานทดแทนครบ วงจรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	

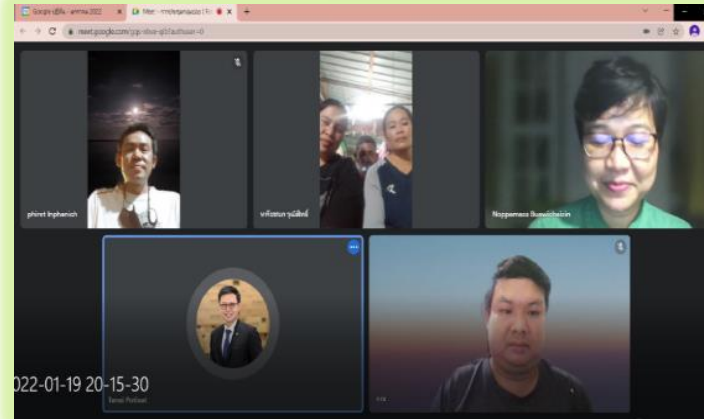
ส.๑๕ ม.ค. ๒๕๖๕

อา.๑๖ ม.ค. ๒๕๖๕

พ.๑๙ ม.ค. ๒๕๖๕

KPI ๒.๑ จัดกระบวนการถอดบทเรียน
เครือข่ายฯ โดยการสัมภาษณ์เน้น
แบบกลุ่ม (Focus Group Interview)
กรณีศึกษาทั้ง ๕ แห่ง

ข้อค้นพบจากการทำงานร่วมกับเครือข่ายฯ

คณะทำงานเสริมสร้างความร่วมมือเพื่อพัฒนารูปแบบ
การจัดการพลังงานที่ยั่งยืนในพื้นที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง

ข้อค้นพบที่ ๑

ปัญหาด้านข้อมูล
รู้จำนวนครัวเรือน แต่ไม่รู้พิกัดที่ตั้ง

ข้อค้นพบที่ ๒

ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการโดยชุมชน
นำไปสู่ปัญหา SHS MISSING LINK และ
ONE SIZE FIT ALL PROJECT
(SHS แบบตัดเสื้อเหมาโหล)

ข้อค้นพบที่ ๓

หารูปแบบการจัดการที่ยั่งยืน
(พื้นที่ เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสม)

ข้อเสนอแนะ

ของคณะทำงาน
ศึกษาและขับเคลื่อน
แนวทางการพัฒนา
ระบบไฟฟ้าสำหรับ
พื้นที่เกาะและพื้นที่
ห่างไกล
(Paint Point
เชิงนโยบาย
และเชิงการ
ดำเนินงาน)

GROUND WAR

แนวทางการขับเคลื่อนภารกิจของคณะกรรมการฯ

วัตถุประสงค์ที่ ๒ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการพลังงานอย่างยั่งยืนในพื้นที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง และเผยแพร่องค์ความรู้ดังกล่าวแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจ

KPI ๒.๒ สำรวจสถานการณ์ดำเนินการ Off grid ใน ๗๖ สพจ.

ข้อมูลปี ๒๕๖๓

ข้อมูลจาก กฟภ. → ไม่มีไฟฟ้า ๖๐,๐๐๐ ครัวเรือน

ข้อมูลจาก สพจ. → ไม่มีไฟฟ้า ๕๓,๒๑๓ ครัวเรือน ใน ๔๗ จังหวัด

ข้อมูลปี ๒๕๖๔

ข้อมูลจาก กฟภ. → ไม่มีไฟฟ้า ๕๙,๔๗๙ ครัวเรือน

*สรุปสถานะหมู่บ้าน/ครัวเรือนในชนบท ประจำปี ๒๕๖๔

ข้อค้นพบที่ ๑ ปัญหาด้านข้อมูล
รู้จำนวนครัวเรือน แต่ไม่รู้พิกัดที่ตั้ง

ข้อมูลปี ๒๕๖๖ จาก PEA → ๖๖,๐๐๐ ครัวเรือน

(ณ ก.พ.๖๖) ที่มา: <https://mgronline.com/politics/detail/๙๖๖๐๐๐๐๑๒๔๑๑>

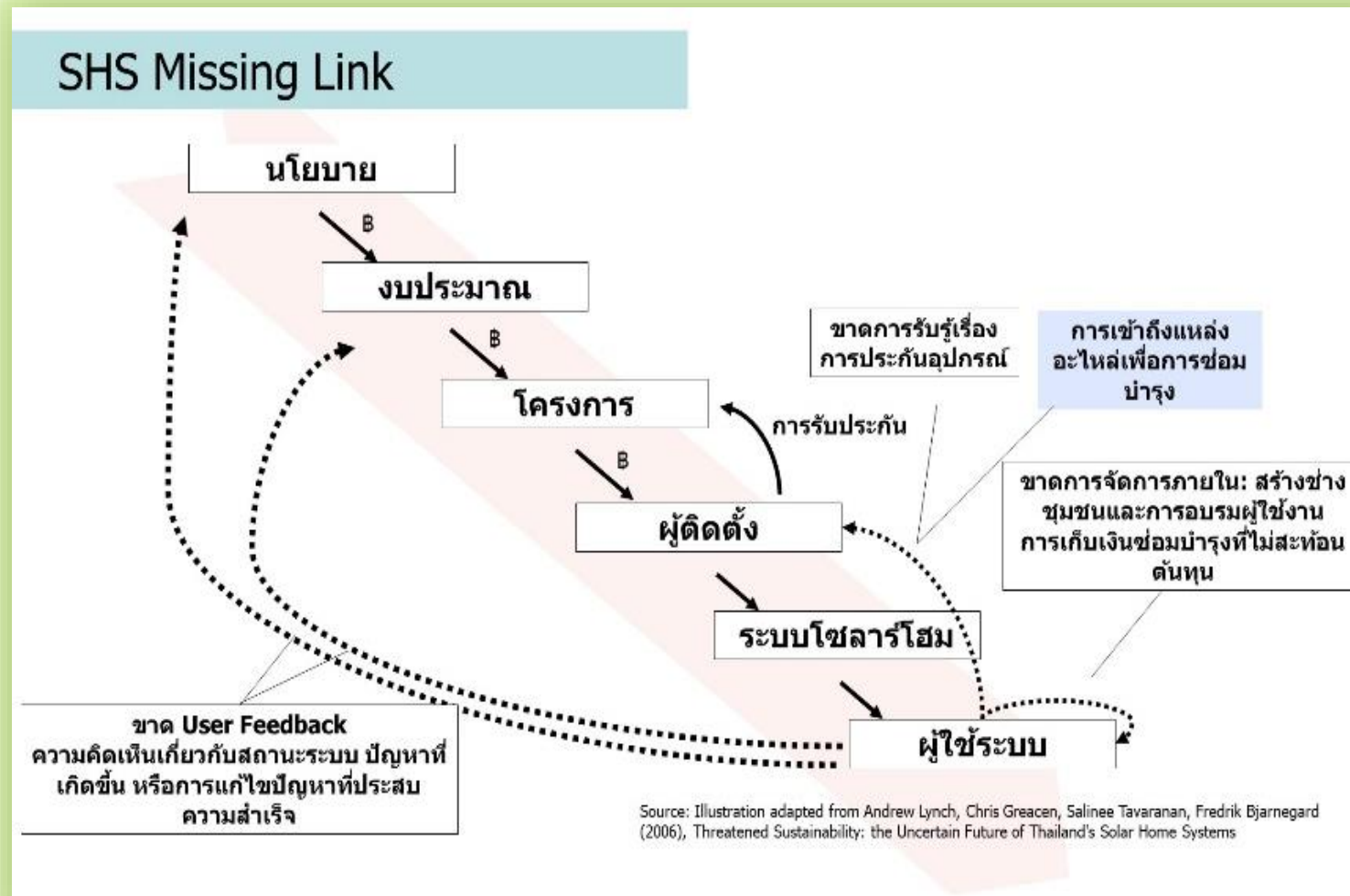
หน่วยงาน	ข้อมูลครัวเรือน								
	ครัวเรือนทั้งหมด**	ครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้แล้ว				ครัวเรือนที่ไม่มีไฟฟ้าใช้			
		ปักเสาพาดสาย	ใช้ไฟระบบ SHS	อื่นๆ	รวม	อยู่ในพื้นที่ปกติ	อยู่ในพื้นที่หวงห้าม	ไม่เข้าเกณฑ์	รวม
รวมภาคเหนือ	๕,๑๔๒,๖๑๑	๕,๐๙๙,๖๒๕	๒๐,๓๐๖	๑,๔๓๖	๕,๑๒๑,๓๖๗	๓,๔๙๗	๑๗,๗๔๗	๐	๒๑,๒๔๔
รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๗,๑๑๙,๓๑๔	๗,๑๐๖,๙๓๒	๑,๔๑๒	๐	๗,๑๐๘,๓๔๔	๙,๙๙๓	๙๗๗	๐	๑๐,๙๗๐
รวมภาคกลาง	๔,๗๑๐,๖๙๙	๔,๗๐๖,๓๒๙	๑,๖๑๕	๐	๔,๗๐๗,๙๔๔	๖๑๕	๒,๑๔๐	๐	๒,๗๕๕
รวมภาคใต้	๔,๒๓๔,๒๙๓	๔,๒๐๓,๔๔๑	๕,๘๔๔	๔๙๘	๔,๒๐๙,๗๘๓	๕,๓๙๑	๑๙,๑๑๙	๐	๒๔,๕๑๐
รวมทั้งหมด	๒๑,๒๐๖,๙๑๗	๒๑,๑๑๖,๓๒๗	๒๙,๑๗๗	๑,๙๓๔	๒๑,๑๔๗,๔๓๘	๑๙,๔๙๖	๓๙,๙๘๓	๐	๕๙,๔๗๙

ในที่ประชุมคณะทำงานเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือฯ เห็นควรเสนอเรื่องการสำรวจจำนวนครัวเรือนที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ ให้

**คณะกรรมการเพื่อศึกษาและขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาระบบไฟฟ้าสำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน พิจารณาดำเนินการต่อไป

แนวทางการขับเคลื่อนภารกิจของคณะอนุกรรมการฯ

วัตถุประสงค์ที่ ๒ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการพลังงานอย่างยั่งยืนในพื้นที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง และเผยแพร่องค์ความรู้ดังกล่าวแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจ

ข้อค้นพบที่ ๒ ขาดการมีส่วนร่วม

ในการจัดการโดยชุมชน

นำไปสู่ปัญหา

๑. SHS MISSING LINK

และ

๒. ONE SIZE FIT ALL PROJECTS

(SHS แบบตัดเสื้อเหมาโหล..แจกฟรี

แบบได้เท่าๆกัน)

การปฏิบัติงานเชิงพื้นที่ ร่วมกับเครือข่าย 2565

การจัดการความรู้ KM

นำเสนอข้อมูลในที่ประชุมคณะอนุฯ

Air War

**รูปที่ ๓.๑ แนวทางການຂັບເຄື່ອນການກົດຈັກຂອງພະນັກງານກຳລັງ
ຖືກປະຕິບັດທີ່ ๑.๑ ເອກະຊົນກໍ່ອາໄສຄວາມພ່ຳເນື່ອໃນການພັດທະນາບ່ອນຈັດກຳລັງພັກຢູ່ເພື່ອໃນທີ່ປະຊຸມໃຫຍ່**

[illegible]

ระเบียบวาระที่ ๓.๒ การบริการคัดเลือกพื้นที่นำร่องในการพัฒนาต้นแบบการบูรณาการแผนพัฒนาระบบไฟฟ้าสำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน

ข้อค้นพบที่ ๑ ปัญหาด้านข้อมูล รู้จำนวนครัวเรือน แต่ไม่รู้พิกัดที่ตั้ง	➔	กรอบการคัดเลือพื้นที่นำร่อง ในการพัฒนาต้นแบบ การบูรณาการแผนพัฒนาระบบไฟฟ้า สำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน
ข้อค้นพบที่ ๒ ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการโดยชุมชน นำไปสู่ปัญหา SHS MISSING LINK และ ONE SIZE FIT ALL PROJECT (SHS แบบตัดเสื้อเหมาโหล)		
ข้อค้นพบที่ ๓ ทำรูปแบบการจัดการที่ยั่งยืน (พื้นที่ เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสม)		

คณะทำงานร่วมระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน
การจ้างบริษัทเอกชนที่มีประสบการณ์สูงเข้ามาช่วย

๐๗/

[illegible]

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๓.๒ กรอบการคัดเลือกพื้นนํ้าร้อนในการพัฒนาต้นแบบการบูรณาการแผนพัฒนาระบบไฟฟ้า
สำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน

สืบเนื่องจากการประชุมผู้บริหารระดับสูงของ
กระทรวงพลังงาน ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๔
เมื่อ ๑๓ ต.ค.๖๔

รณว.พ.ให้แนวทางในการดำเนินงานของคณะอนุฯ

ในการพัฒนาต้นแบบ

การบูรณาการแผนพัฒนาระบบไฟฟ้าสำหรับ
พื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน ควรคำนึงถึง

QUICK WIN STRATEGY

✓ ต้นทุนต่ำ
✓ เวลาสั้น
✓ ผู้มีส่วนได้
ส่วนเสียเห็นด้วย

Ground War

ออกแบบการปฏิบัติเพื่อแก้ไข Pain points
และรายงานผลต่อคณะอนุฯ

[illegible]

การออกแบบการปฏิบัติการภาคสนามเพื่อแก้ไข pain points

คณะทำงานเสริมสร้างความร่วมมือเพื่อพัฒนารูปแบบ
การจัดการพลังงานที่ยั่งยืนในพื้นที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง

GROUND WAR

ข้อค้นพบที่ ๑ ปัญหาด้านข้อมูล รู้จำนวนครัวเรือน แต่ไม่รู้พิกัดที่ตั้ง	ข้อเสนอแนะ ของคณะทำงาน ศึกษาและขับเคลื่อน แนวทางการพัฒนา ระบบไฟฟ้าสำหรับ พื้นที่เกาะและพื้นที่ ห่างไกล (Paint Point เชิงนโยบาย และเชิงการ ดำเนินงาน)
ข้อค้นพบที่ ๒ ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการโดยชุมชน นำไปสู่ปัญหา SHS MISSING LINK และ ONE SIZE FIT ALL PROJECT (SHS แบบตัดเสื้อเหมาโหล)	
ข้อค้นพบที่ ๓ ทำรูปแบบการจัดการที่ยั่งยืน (พื้นที่ เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสม)	

ออกแบบโครงการศึกษาและพัฒนาระบบ
ฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ ในพื้นที่เป้าหมายการ
ส่งเสริมสนับสนุนให้มีระบบไฟฟ้าสำหรับ
เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน

ออกแบบโครงการร่วมกับภาคเอกชน
แบบ **taylor made** ออกแบบให้
เหมาะสมกับบริบทชุมชนถึงระดับ
ครัวเรือน
เช่น โครงการเกาะจิกีร์ซาร์จ
โครงการเกาะบูโหลนดอน
เกาะบูโหลนเล

ออกแบบโครงการร่วมกับเครือข่ายฯ
เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการที่ยั่งยืน
ตามบริบทเชิงพื้นที่

ก่อนรับฟังการนำเสนอ
วิธีการปฏิบัติการภาคสนาม
ขอเชิญชมการจำลอง
ครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการฯ

วิธีการปฏิบัติการภาคสนาม
และผลการดำเนินงาน
โดยคุณพิรุฬห์ อินพานิช

การมีส่วนร่วม 5 ขั้นตอนในการพัฒนากลุ่มพลังงานทดแทนและการออมเพื่อความยั่งยืน บ้านเกาะบุโหลนเล ต.ปากน้ำ อ.ละงู จ.สตูล

"โซลาร์โฮมแบบเติมเงินเป็นเครื่องมือช่วยจัดลำดับความสำคัญของค่าใช้จ่ายในครัวเรือนที่ต้องจ่ายนอกจากค่า มือถือ น้ำมัน อาหาร และอื่นๆ ผ่านการรวมกลุ่มบริหารจัดการกิจการไฟฟ้า โดยชุมชนเพื่อชุมชนอย่างยั่งยืน"

Empower

Revolving Fund

SHS-PAYGO

พลังกลุ่ม

Inform

รัฐ+เอกชน+ประชาชน

Collaboration

Consult

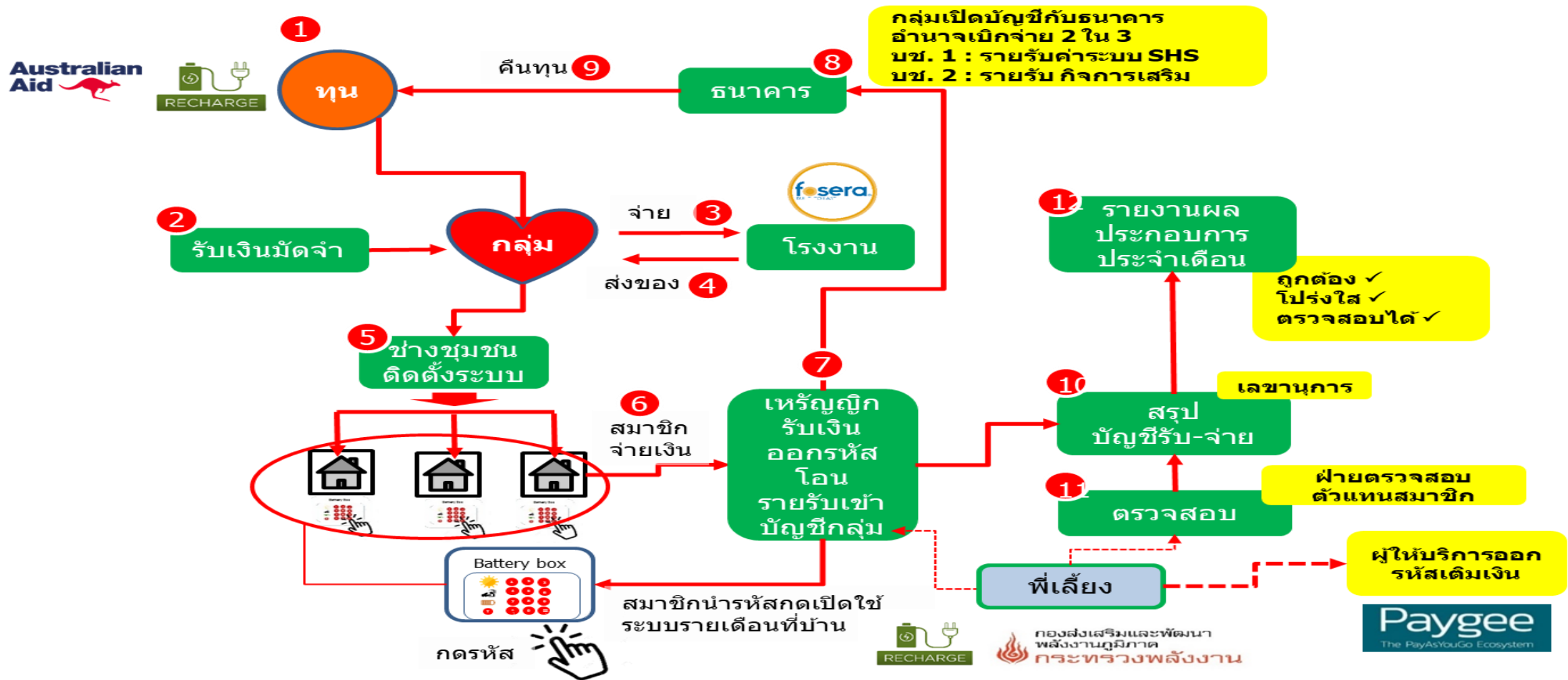

Involve

รูปแบบการดำเนินงานกิจการไฟฟ้าพลังงานสะอาด โซลาร์โฮมแบบเต็มเงิน (Solar home system (PAY-AS-YOU-GO) บ้านเกาะบุโหลนดอน จ.สตูล

แนวคิดการจัดตั้ง กลุ่มพลังงานทดแทนและการออมเพื่อความยั่งยืน บ้านเกาะบุโหลนดอน ต.ปากน้ำ อ.ละงู จ.สตูล

• กลุ่มสมาชิก

ความสามัคคี ร่วมมือ ของสมาชิก
ชาวประมงพื้นบ้าน

• กิจกรรม

ส่งเสริมการใช้ไฟฟ้าจากพลังงานสะอาดด้วยระบบโซล่าโฮม
แบบเติมเงิน (PAYGO) อย่างต่อเนื่อง

แนวคิด 5 ก.

• กองทุนหมุนเวียน

เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและจัดสวัสดิการชุมชนครบ
วงจรแก่สมาชิก

• กรรมการ

บริหารจัดการกลุ่มด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส
เสียสละ รับผิดชอบ ให้เกิดความถูกต้อง
โปร่งใส ตรวจสอบได้

• กฎระเบียบและการ ประชุม เป็นหลักปฏิบัติเพื่อให้เกิด ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

ผลการดำเนินงาน

เกิดเครือข่ายความร่วมมือฯ

วัตถุประสงค์ข้อที่ ๑ เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนารูปแบบการจัดการพลังงานที่ยั่งยืนในพื้นที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง

๒๕๕๕ - ปัจจุบัน

นายโกศล แสงทอง
ประธาน

กลุ่มวิสาหกิจเครือข่ายรวมใจตามรอยพ่อ
ต. ป่าเต็ง อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
โครงการพัฒนาพลังงานทดแทนครบวงจร
ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๒๕๕๙ - ปัจจุบัน

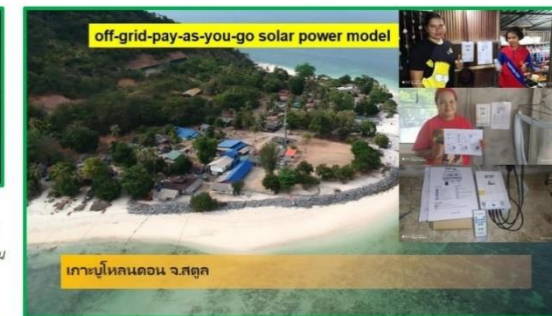
นายณรงค์ชัย เหมสุวรรณ
ผู้ใหญ่บ้านเกาะจิก
ต. บางขัน อ. ชลบุรี จ. จันทบุรี
โครงการไฟฟ้าพลังงานทดแทน
แบบผสมผสาน KohJik
ReCharge

๒๕๖๓ - ปัจจุบัน

นายนิรันดร์ ตั้งสง่า
ประธานกลุ่มพลังงานทดแทน
และการออมเพื่อความยั่งยืนบ้าน
เกาะบูโหลนคอน
ต. ปากน้ำ อ. ละงู จ. สตูล
โครงการโซลาร์โฮมแบบเติมเงิน
Solar Home System Pay-As-
You-Go

๒๕๖๕ - ปัจจุบัน

นายรังสฤษฎ์ คุณชัยมัง
ผู้อำนวยการ
มูลนิธิพัฒนาชุมชนผาปัง จ. ลำปาง
โครงการต้นแบบวิสาหกิจไฟฟ้าเพื่อสังคม
บ้านคอยแก้ว อำเภอดอยเต่า
จังหวัดเชียงใหม่

๒๕๖๕ - ปัจจุบัน

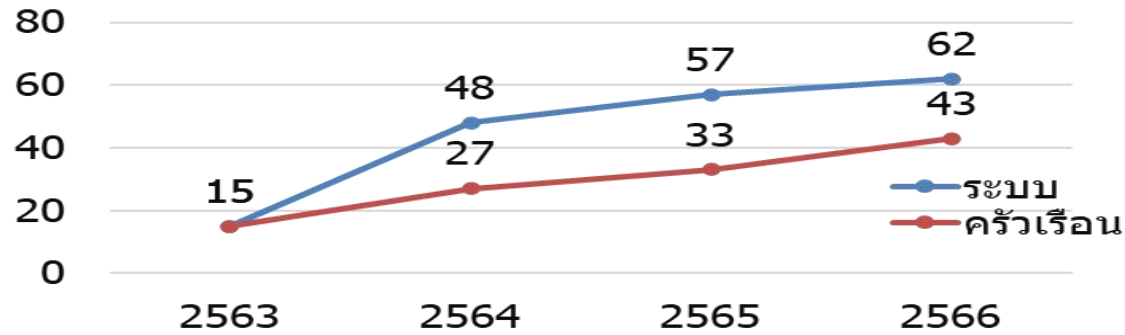

ดร.สุชังศรี ศรีแก้ว
นายกสมาคมพลังงานทดแทนเพื่อความยั่งยืน
โครงการต้นแบบ Micro-grid
บ้านผาด่าน จ. ลำพูน

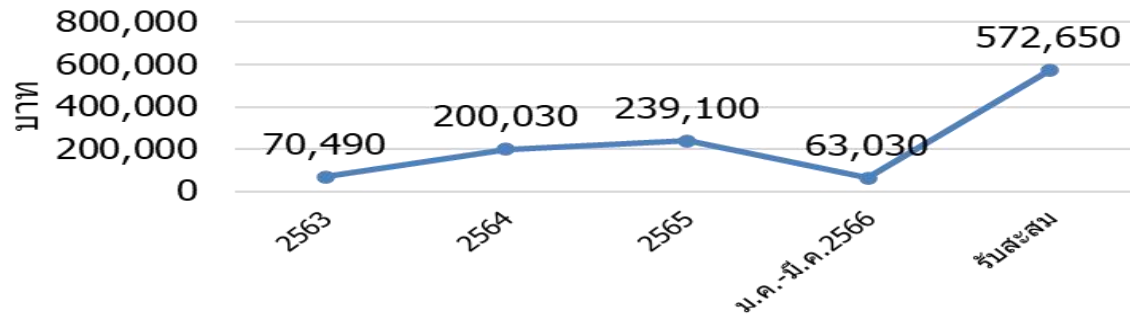

สรุปผลการดำเนินงานโครงการ SHS PAYGO 2563-2566 บ้านเกาะบุโหลนดอน ต.ปากน้ำ อ.ละงู จ.สตูล

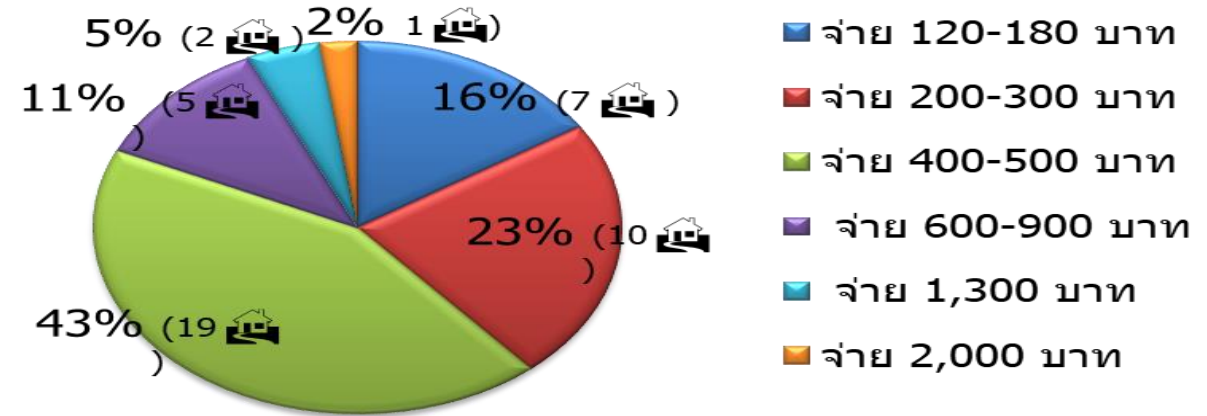
การเติบโตของสมาชิกครัวเรือนและจำนวนระบบ
(บางครัวเรือนมีมากกว่า 1 ระบบ)

รายรับเกาะบุโหลนดอน (ยังไม่หักค่าใช้จ่าย)

สัดส่วนครัวเรือนที่จ่ายค่าระบบ SHS รายเดือน

(เศรษฐกิจ)
ปริมาณน้ำมันดีเซลที่ลดได้
4,299 ลิตรต่อปี
ประหยัดเงิน 143,444 บาทต่อปี
ประหยัดเงินเฉลี่ย 3,260 บาทต่อครัวเรือนต่อปี

*น้ำมันดีเซลลิตรละ 33.37 บาท

(สังคม)
ส่งเสริมบทบาทสตรี สัดส่วนผู้หญิงที่เข้าร่วม 73%
ส่งเสริมการใช้พลังกลุ่มเพื่อจัดการพลังงาน
ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและประชาธิปไตย

(สิ่งแวดล้อม)
ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดได้
11,601 kgCO2e เทียบเท่าต่อปี

ผลการดำเนินการใน Quick Win Project ๓ พื้นที่

Quick Win Project พื้นที่ที่ ๑ ชุมชนบ้านเกาะจิก ต.บางขัน อ.خلง จ.จันทบุรี

ผลการดำเนินงาน

๒๕๖๑-๒๕๖๔

เริ่มโครงการริชาร์จ

๒๕ ธ.ค. ๒๕๖๓ เซ็นสัญญา ระหว่าง (ชุมชน) บ.การไฟฟ้าพลังงานทดแทนบ้านเกาะจิก จำกัด “ผู้ซื้อ” และ (เอกชน) บ. พลังงานสะอาดเกาะจิก จำกัด “ผู้ขาย” คาดว่าปี ๒๕๖๔ จะเริ่มจ่ายไฟในรูปแบบธุรกิจ

- พน.ประชุมหารือ วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๔ ๑๓.๓๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุม ฝวร. ชั้น ๑๑ ตึก LED การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานใหญ่ (งามวงศ์วาน)
- การประชุมแนวทางการบูรณาการระบบไมโครกริดกรณีเคเบิลได้นำขึ้นที่เกาะจิก

๒๕๖๕-๒๕๖๖

๒๗ พ.ค. ๒๕๖๕ กฟภ.ลงพื้นที่เกาะจิก

๑๗ ก.ค. ๒๕๖๕ ผู้ลงทุนลงพื้นที่/ลงนาม(COD) เริ่มจ่ายไฟ ๑ มิ.ย. ๖๕

๑๗ พ.ย. ๒๕๖๕ ผวจ. จันทบุรี + กฟภ. + หน่วยราชการ ลงพื้นที่เกาะจิก ผญ. เกาะจิกแจ้ง กฟภ.แนวโน้มมีการสำรวจจุดขึ้น-ลงใหม่,แผนเคเบิลคาดว่าจะมาปี ๒๕๗๐

๒๕๖๖

๒ ก.พ. ๒๕๖๖

หารือแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านไฟฟ้าสำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (PEA) เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนบูรณาการ และการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

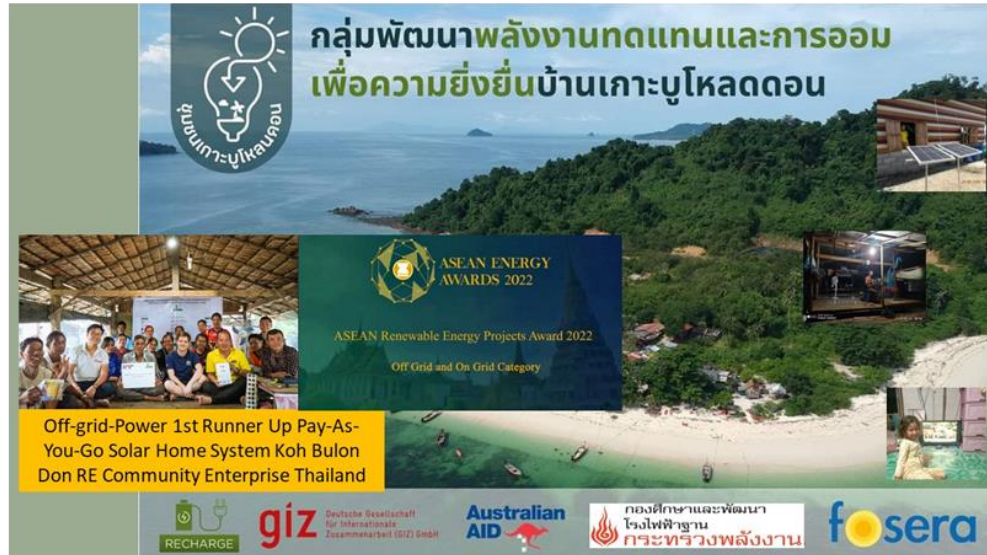

ผลการดำเนินการใน Quick Win Project ๓ พื้นที่

Quick Win Project พื้นที่ที่ ๒ ชุมชนบ้านเกาะบุโหลนดอน ต.ปากน้ำ อ.ละงู จ.สตูล ผลการดำเนินงาน

กันยายน ๒๕๖๕ : เกาะบุโหลนดอน ได้รางวัลรองชนะเลิศ AEA ๒๐๒๒

ประกาศออนไลน์

ตุลาคม ๒๕๖๕ : ประชุมออนไลน์บ้านเกาะบุโหลนเล

ตุลาคม ๒๕๖๕ : เกาะบุโหลนดอนร่วมงาน Women in energy

ผลการดำเนินการใน Quick Win Project ๓ พื้นที่

Quick Win Project พื้นที่ที่ ๓ ชุมชนบ้านดอยแก้ว ต.มิดกา อ.ดอยเต่า จ.เชียงใหม่ ผลการดำเนินงาน

ประชุมแนวทางการขยายผลโครงการวิสาหกิจไฟฟ้าเพื่อสังคม

ณ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนไทยภูเขาแม่ฟ้าหลวง บ้านดอยหลวง ม.๔ ต.มิดกา อ.ดอยเต่า จ.เชียงใหม่

ประชุมชี้แจงแนวทางการขยายผลโครงการวิสาหกิจไฟฟ้าเพื่อสังคม และประเมินความ

พร้อมในการพัฒนา ๕ มิติ ณ บ้านดอยหลวง ม.๔ ต.มิดกา อ.ดอยเต่า จ.เชียงใหม่ โดยการ

ประเมินความพร้อมมีประเด็นพิจารณาดังนี้ ๑. ความพร้อมด้านการขออนุญาตการใช้พื้นที่

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องการกำกับดูแล ๒. ความพร้อมด้านสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ๓. ความ

พร้อมในการขนส่งอุปกรณ์ ๔. ความเต็มใจในการจ่ายค่าพลังงาน ๕. ความง่ายในการจ่าย

ค่าพลังงานที่มาก : analyzed how ready community are to increase

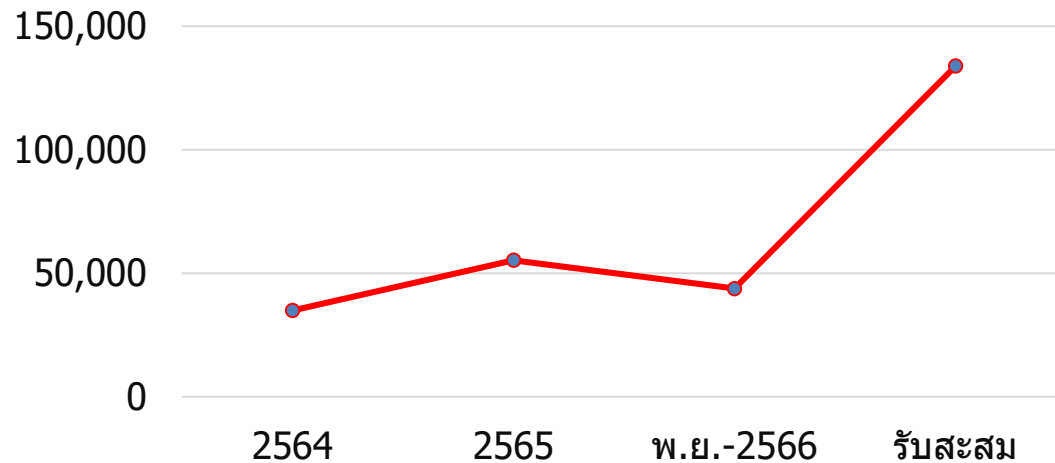
deployment of solar home systems. reference :

<https://www.mckinsey.com/>

บ้านดอยแก้ว : ผลที่ได้รับทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม

รายรับค่าไฟฟ้าบ้านดอยแก้ว 2564-2566

ก.กิจการ ไฟฟ้าเพื่อชุมชน

(เศรษฐกิจ)
ปริมาณน้ำมันดีเซลที่ลดได้
1,414 ลิตรต่อปี
ประหยัดเงิน **46,666 บาทต่อปี**
ประหยัดเงินเฉลี่ย **639 บาทต่อครัวเรือนต่อปี**

*น้ำมันดีเซลลิตรละ **33.37 บาท**

เกิดการจ้างงาน **4 ตำแหน่ง (เศรษฐกิจ)**
เงินหมุนเวียนจากการจ้างงานในพื้นที่
20,000 บาทต่อปี (เพิ่มขึ้นตามจำนวนสมาชิกที่เข้าร่วม)

(สังคม)
ส่งเสริมบทบาทสตรี
สัดส่วนผู้หญิงที่เข้าร่วม **68%**
ส่งเสริมการใช้พลังงานกลุ่มเพื่อ
จัดการพลังงาน
ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและ
ประชาธิปไตย

(สิ่งแวดล้อม)
ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดได้
3,959 kgCO2e เทียบเท่าต่อปี

เสนอข้อมูลต่อคณะอนุฯ เพื่อเป็นกรอบการคัดเลือกพื้นนําร่องในการพัฒนาต้นแบบการบูรณาการแผนพัฒนาระบบไฟฟ้าสำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน

GROUND WAR

ข้อค้นพบที่ ๑

ปัญหาด้านข้อมูล
รู้จำนวนครัวเรือน แต่ไม่รู้วิถีชีวิตที่ตั้ง

ข้อค้นพบที่ ๒

ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการโดยชุมชน
นำไปสู่ปัญหา SHS MISSING LINK และ
ONE SIZE FIT ALL PROJECT
(SHS แบบตัดเสื้อเหมาไหล)

ข้อค้นพบที่ ๓

หารูปแบบการจัดการที่ยั่งยืน
(พื้นที่ เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสม)

ข้อเสนอแนะ
ของคณะทำงาน
ศึกษาและขับเคลื่อน
แนวทางการพัฒนา
ระบบไฟฟ้าสำหรับ
พื้นที่เกาะและพื้นที่
ห่างไกล
(Paint Point
เชิงนโยบาย
และเชิงการ
ดำเนินงาน)

AIR WAR

กรอบการคัดเลือกพื้นนําร่อง
ในการพัฒนาต้นแบบ
การบูรณาการแผนพัฒนาระบบไฟฟ้า
สำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน

การจัดการความรู้

ความรู้มีกี่ประเภท

ความรู้อาจแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. **ความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge)** เป็นความรู้ที่เป็นเหตุเป็นผล ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์จนเป็นหลักทั่วไป ไม่ขึ้นอยู่กับบริบทใดโดยเฉพาะ สามารถรวบรวมและถ่ายทอดออกมาในรูปแบบต่างๆ ได้ เช่น หนังสือ คู่มือ เอกสารและรายงานต่างๆ ซึ่งทำให้คนสามารถเข้าถึงได้ง่าย เป็นความรู้ที่ไม่ค่อยสำคัญต่อความได้เปรียบในการแข่งขันเพราะใครๆ ก็เข้าถึงได้

2. **ความรู้ที่ฝังในตัวคน (Tacit Knowledge)** เป็นความรู้ที่อยู่ในตัวของแต่ละบุคคล อาจอยู่ในใจ (ความเชื่อ ค่านิยม) อยู่ในสมอง (เหตุผล) อยู่ในมือและส่วนอื่นๆ ของร่างกาย (ทักษะ) เกิดจากประสบการณ์ การเรียนรู้ หรือพรสวรรค์ต่างๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับบริบทใดบริบทหนึ่งโดยเฉพาะ สื่อสารหรือถ่ายทอดในรูปของตัวเลข สูตร หรือลายลักษณ์อักษรได้ยาก พัฒนาและแบ่งปันกันได้ เป็นความรู้ที่ก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน

ความรู้ในองค์กรส่วนใหญ่จะเป็นความรู้ที่ฝังในตัวคน เปรียบเทียบเป็นอัตราส่วนกับความรู้ที่ชัดเจน อาจได้เป็น 80 : 20 ซึ่งเปรียบเทียบได้กับภูเขาน้ำแข็ง ส่วนที่โผล่พ้นน้ำขึ้นมาเปรียบเสมือนความรู้ที่ชัดเจน เป็นส่วนที่น้อยมาก ประมาณ 20 % ของทั้งหมด ในขณะที่ส่วนที่จมอยู่ใต้น้ำ ซึ่งเปรียบเสมือนความรู้ที่ฝังในตัวคน เป็นส่วนที่ใหญ่มาก ประมาณ 80 % ของทั้งหมด (ดังภาพที่ 1)

รูปแบบและกระบวนการจัดการความรู้ (KM Process Model)

องค์ประกอบหลักของกระบวนการจัดการความรู้ ประกอบด้วย การสร้างและถ่ายโอนความรู้ เช่น SECI Model หรือ Knowledge Spiral

การปรับเปลี่ยนและการสร้างความรู้ทั้งสองประเภทนี้เกิดขึ้นได้ 4 รูปแบบ ดังนี้

1. **Socialization (S)** การแบ่งปันและสร้าง Tacit Knowledge จาก Tacit Knowledge ของผู้ที่สื่อสารระหว่างกันโดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตรง เช่น หัวหน้างานสอนงานให้ลูกน้อง ด้วยการพูดคุย ทำให้ดู อาจให้ลูกน้องลองทำด้วย ลูกน้องก็ได้รับความรู้จากหัวหน้างาน บางทีความรู้ใหม่ก็เกิดขึ้นจากการสอนงานนี้ด้วย

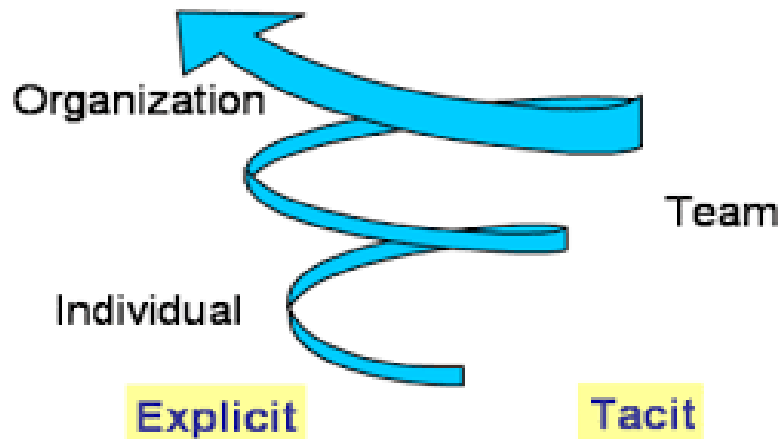
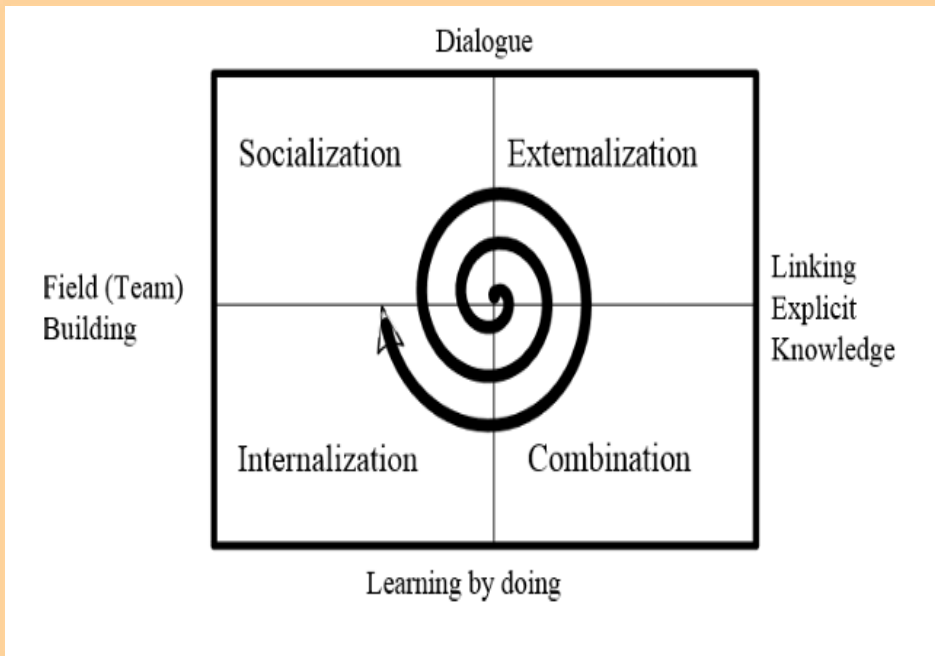
2. **Externalization (E)** การแปลง Tacit Knowledge ให้กลายเป็น Explicit Knowledge เช่น ลูกน้องเมื่อเรียนรู้วิธีทำงานจากหัวหน้าแล้ว จดบันทึกความรู้หรือเขียนเป็นรายงานความรู้ คนอื่นๆ ก็สามารถใช้เป็นแหล่งความรู้ต่อไป

3. **Combination (C)** การสร้าง Explicit Knowledge จาก Explicit Knowledge ด้วยการรวบรวมความรู้ประเภท Explicit Knowledge จากแหล่งต่างๆ มาสร้างเป็น Explicit Knowledge ใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการทำงาน เช่น หัวหน้างานทำการรวบรวมความรู้จากแหล่งต่างๆ ทั้งนอกและในองค์กร รวมทั้งความรู้ที่มีอยู่เดิมมาสรุปเป็นความรู้ใหม่และเผยแพร่ หรือทำการเรียบเรียงความรู้จากภาษาต่างประเทศ

4. **Internalization (I)** การแปลง Explicit Knowledge มาเป็น Tacit Knowledge โดยการนำความรู้เชิงทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความรู้เพิ่ม เช่น หัวหน้างานค้นคว้าศึกษาวิธีการทำงานจากเอกสารต่างๆ นำมาปรับใช้กับงานของตนเองจนเกิดทักษะและความชำนาญในเรื่องนั้น เกิดเป็น Tacit

✓ เมื่อดำเนินการปรับเปลี่ยนและสร้างความรู้ ๒ ประเภทไปจนครบรอบ Socialization-Externalization - Combination - Internalization ความรู้จะสูงขึ้นอีกระดับหนึ่ง

✓ สี่กระบวนการนี้ สามารถเกิดต่อไปได้เรื่อย ๆ ทำให้ความรู้ในองค์กรสูงขึ้นอย่างไม่สิ้นสุด มีลักษณะเป็นเกลียวความรู้ (Knowledge Spiral) นิยมเรียกว่า SECI model

เครื่องมือการจัดการความรู้มีหลากหลายชนิด ประกอบไปด้วย

เครื่องมือ	ประเภทความรู้	ขั้นตอน
1. ฐานข้อมูล (Knowledge Bases)	ความรู้ที่ชัดเจน (explicit)	การจัดเก็บความรู้/การเข้าถึงความรู้
2. การจัดเก็บความรู้และวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในรูปของเอกสาร	ความรู้ที่ชัดเจน (explicit)	การจัดเก็บความรู้/การเข้าถึงความรู้
3. การใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง (Story telling)	ความรู้ในตัวตน (Tacit Knowledge)	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้/การสร้างความรู้
4. การทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (AAR: After Action Reviews)	ความรู้ในตัวตน (Tacit Knowledge)	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้/การสร้างความรู้
5. ระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System)	ความรู้ในตัวตน (Tacit Knowledge)	การถ่ายทอดความรู้/การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
6. การจัดตั้งทีมข้ามสายงาน (Cross-Functional Team)	ความรู้ในตัวตน (Tacit Knowledge)	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
7. การประชุมระดมสมอง (Workshop/Brainstorming)	ความรู้ในตัวตน (Tacit Knowledge)	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
8. ชุมชนนักปฏิบัติ (Communities of Practice: CoP)	ความรู้ในตัวตน (Tacit Knowledge)	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

จัดการความเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามภารกิจ

KV

Knowledge Vision

“เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้
เพื่อส่งเสริมและพัฒนาพลังงานภูมิภาคที่มี
ประสิทธิภาพและยั่งยืน”

KS

Knowledge Shairing

การถอดบทเรียน, Story Telling ,จัดกิจกรรม COP
เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้, เผยแพร่ผ่านช่องทางSocial Media

KA

Knowledge Access

การนำความรู้จัดทำเป็น
- Infographic

- เอกสารรายงาน

- สื่อการเรียนรู้
สำหรับชุมชน

การปฏิบัติงานเชิงพื้นที่ ร่วมกับเครือข่าย 2565

การจัดการความรู้ KM

นำเสนอข้อมูลในที่ประชุมคณะอนุฯ

Air War

[illegible]

ข้อค้นพบที่ ๑
ปัญหาด้านข้อมูล
รู้จำนวนครัวเรือน แต่ไม่รู้พื้นที่ที่ตั้ง

ข้อค้นพบที่ ๒
ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการโดยชุมชน
นำไปสู่ปัญหา SHS MISSING LINK และ
ONE SIZE FIT ALL PROJECT
(SHS แบบตัดเสื้อเหมาโหล)

ข้อค้นพบที่ ๓
หารูปแบบการจัดการที่ยั่งยืน
(พื้นที่ เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสม)

กระบวนการคัดเลือกพื้นที่นำร่อง
ในการพัฒนาต้นแบบ
การบูรณาการแผนพัฒนาระบบไฟฟ้า
สำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน

การดำเนินงานของ สช.

ระเบียบวาระที่ ๓.๑ แนวทางการขับเคลื่อนภารกิจของคณะกรรมการ

วัตถุประสงค์ที่ ๒ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการพลังงานอย่างยั่งยืนในพื้นที่ไฟฟ้าใช้ไม่ถึง และชนแอ่งเพื่อลดความรู้สึกลำบากแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจ

SHS Missing Link

The diagram illustrates the SHS Missing Link process, showing the flow from policy to user experience. The main flow is as follows:

- นโยบาย** (Policy) leads to **งบประมาณ** (Budget).
- งบประมาณ** leads to **โครงการ** (Project).
- โครงการ** leads to **ผู้ติดตั้ง** (Installer).
- ผู้ติดตั้ง** leads to **ระบบโซลาร์โฮม** (Solar Home System).
- ระบบโซลาร์โฮม** leads to **ผู้ใช้ระบบ** (System User).

Supporting elements include:

- การออกแบบและดำเนินการเชื่อมโยง** (Design and Implementation of Connection) feeds into the project phase.
- การให้บริการ** (Service) feeds into the installer phase.
- การฝึกอบรมภาคประชาชน** (Public Training) feeds into the system user phase.
- การติดตามและประเมินผล** (Monitoring and Evaluation) feeds back into the policy phase.

A feedback loop labeled **จาก User Feedback** (From User Feedback) connects the system user back to the policy level, indicating continuous improvement based on user input.

Source: Illustration adapted from Andrew Lynch, Chris Ockler, Salween Tanakaew, Pichai Sangprad (2016), Threatened Sustainability: the Unsustainable Future of Thailand's Solar Home Systems

ข้อค้นพบที่ ๒ ขาดกรณีมีส่วนร่วม
ในการจัดการโดยชุมชน

นำไปสู่ปัญหา

๑. SHS MISSING LINK

และ

๒. ONE SIZE FIT ALL PROJECTS
(SHS แบบคัดสื่อเหมาโหล..แจกฟรี)

๗๘

ทุกแผนมีส่วนร่วมกับชุมชนและการมีส่วนร่วม
กองส่งเสริมและพัฒนาพลังงานภูมิภาค

กระทรวงพลังงาน
MINISTRY OF ENERGY

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่อง เพื่อพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๓.๒ กรอบการคัดเลือกพื้นที่นำร่องในการพัฒนาต้นแบบการบูรณาการแผนพัฒนาระบบไฟฟ้า
สำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยังอื่น

สืบเนื่องจากการประชุมผู้บริหารระดับสูงของ
กระทรวงพลังงาน ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๕
เมื่อ ๑๗ ก.ค.๖๕

รมว.พ.น.ให้แนวทางในการดำเนินงานของคุณธญา
ในการพัฒนาต้นแบบ
การบูรณาการแผนพัฒนาระบบไฟฟ้าสำหรับ
พื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยังอื่น
QUICK WIN STRATEGY

- ✓ ต้นทุนต่ำ
- ✓ เวลาสั้น
- ✓ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเห็นด้วย

Ground War

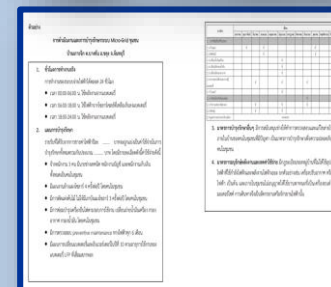
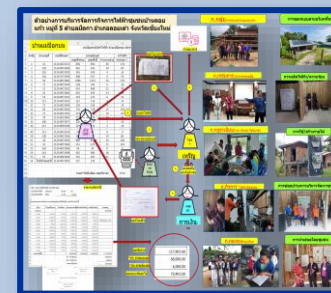
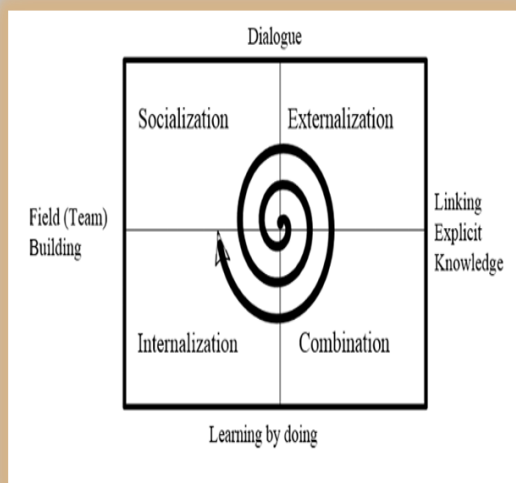
ออกแบบการปฏิบัติเพื่อแก้ไข Pain points
และรายงานผลต่อคณะอนุฯ

การปฏิบัติงานเชิงพื้นที่ ร่วมกับเครือข่าย 2566

การจัดการความรู้ที่ได้ KM 2 ชุมชน
บ้านดอยแก้ว บ้านเกาะบุโหลนเล

- การบริหารจัดการกลุ่มตามหลัก 5 ก.
- การให้บริการระบบไฟฟ้าชุมชนและการบำรุงรักษา
- กาจัดการระบบการเงินและบัญชีกิจการไฟฟ้าชุมชน

สิ่งที่ จะ ดำเนินการ ในอนาคต

สิ่งที่ จะ ดำเนินการ ในอนาคต

ขับเคลื่อนตามภารกิจของ กพท. และ บทบาทฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการฯ

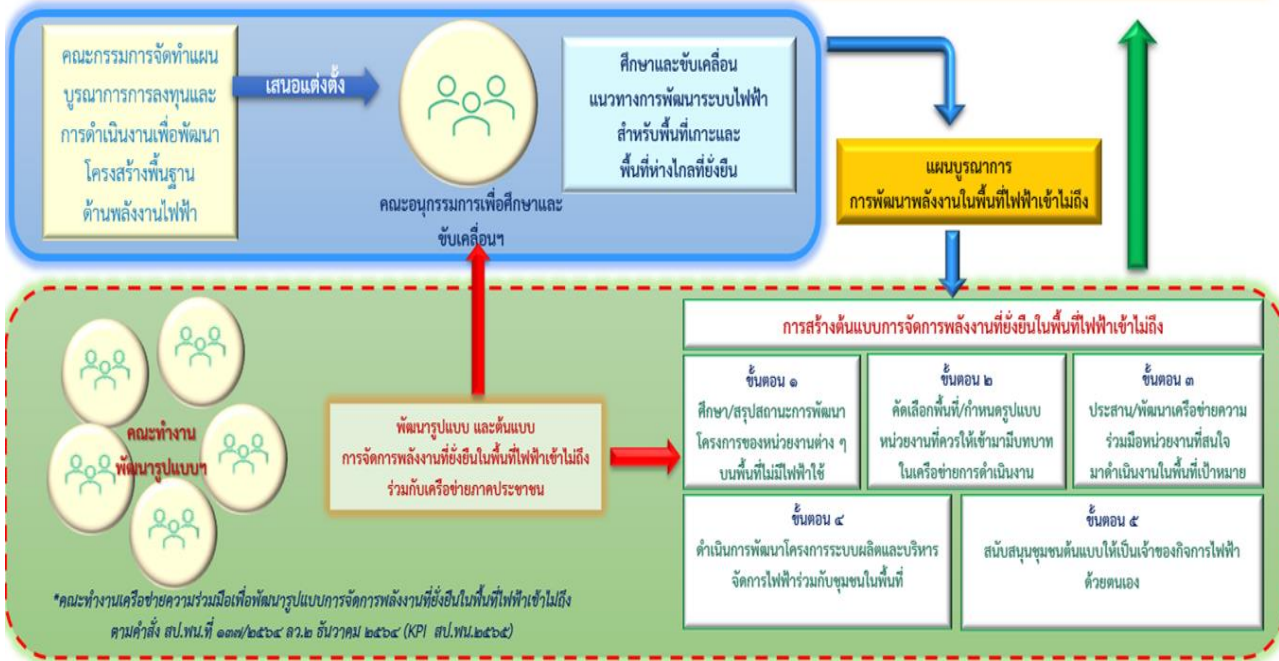
การดำเนินงานของ สป.พท.

๑๙. การกำหนดแผนส่งเสริมการพัฒนาพลังงานในพื้นที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง : สป.พท.

ปี'๖๕	ปี'๖๖	ปี'๖๗	ปี'๖๘	ปี'๖๙	ปี'๗๐
๑ ชุมชน	๒ ชุมชน	๓ ชุมชน	๔ ชุมชน	๕ ชุมชน	๖ ชุมชน
๒ ล้าน	๔ ล้าน	๖ ล้าน	๘ ล้าน	๑๐ ล้าน	๑๒ ล้าน
๒,๓๓๖ Kg.CO๒	๔,๖๗๒ Kg.CO๒	๗,๐๐๘ Kg.CO๒	๙,๓๔๔ Kg.CO๒	๑๑,๖๘๐ Kg.CO๒	๑๔,๐๑๖ Kg.CO๒

จำนวน
๒๑๐ คน

รายได้
๓.๗๘ ล้าน

AIR WAR

คณะกรรมการเพื่อศึกษาและขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาระบบ
ไฟฟ้าสำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน
(คำสั่งคณะกรรมการจัดทำแผนบูรณาการการลงทุนและการดำเนินงานเพื่อพัฒนาโครงการพื้นฐานด้าน
พลังงานไฟฟ้า ที่ ๒/ ๒๕๖๕ ลว.๒๖ เม.ย.๒๕๖๕)

GROUND WAR

คณะทำงานศึกษาและขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาระบบไฟฟ้าสำหรับ
พื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกล
(คำสั่ง สป.พท.ที่ ๑๐๖/๒๕๖๓ ลว. ๒๖ มิ.ย.๒๕๖๓)

เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนา
รูปแบบการจัดการพลังงานที่ยั่งยืน
ในพื้นที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง

การดำเนินการเชิงพื้นที่ของ
แต่ละหน่วยงาน เช่น
กพท.สป.พท.

แนวทาง	ประเด็นปัญหา	บทบาทหน้าที่	Out put
๑. อุปสรรค เชิงนโยบาย (Regulation Pain Point)	๑.๑ ความไม่ชัดเจนในการวางแผน และดำเนินงานในภาพรวม	(๑) พัฒนาระบบฐานข้อมูลพื้นที่เป้าหมายที่จะดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้มีระบบไฟฟ้าสำหรับเกาะ และพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน และจัดทำเกณฑ์คัดแยกประเภท และลำดับความสำคัญของพื้นที่เป้าหมาย (๒) กำหนดกลไก คู่มือ แนวทาง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข ที่จะดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้มีระบบไฟฟ้า สำหรับเกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน	ระบบฐานข้อมูล พื้นที่เป้าหมาย
	๑.๒ ความไม่ชัดเจนในนโยบายการ มีส่วนร่วมของภาคเอกชนและภาค ประชาสังคม	(๓) จัดทำแผนบูรณาการและดำเนินงานในภาพรวม และกำหนดเป็นแผนงานหรือนโยบายระดับประเทศ และแผนปฏิบัติการร่วมระหว่างหน่วยงาน กำหนดบทบาทหน้าที่แต่ละหน่วยงานเพื่อสนับสนุนการ ทำงานร่วม ลดความทับซ้อนเชิงภารกิจ และงบประมาณ	แผนบูรณาการและดำเนินงาน ในภาพรวม
	๑.๓ ความไม่ชัดเจนของกฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง	(๔) จัดทำแนวทางพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืนด้วยรูปแบบต่าง ๆ และพัฒนากลไกที่สร้างพื้นที่ผ่อนปรน กฎระเบียบหรือข้อกฎหมายต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้มีรูปแบบพัฒนาใหม่ๆ ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ ภาคเอกชนหรือภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมมาร่วม	แนวทางพัฒนาพื้นที่ อย่างยั่งยืน
๒. อุปสรรค เชิงการดำเนินการ (Operational Pain Points)	๒.๑ ความเสี่ยงและต้นทุนในการ พัฒนาโครงการ	(๕) จัดทำแนวทางพิจารณาให้มีแรงจูงใจ (Incentive) ในเรื่องของการอุดหนุนราคาไฟฟ้าที่เหมาะสม และไม่แพงเกินไป เพื่อชดเชยส่วนต่างที่ชุมชนไม่สามารถจ่ายได้กับต้นทุนของการผลิตพลังงานในพื้นที่ ร่วมสร้างกลไกเครื่องมือทางการเงินอื่นที่เหมาะสม	แนวทางสร้างแรงจูงใจ (Incentive)
	๒.๒ ทศนคติของประชาชนยังยึดติด กับการสนับสนุนของภาครัฐใน รูปแบบให้เปล่า	(๖) พัฒนาระบบการเรียนรู้เพื่อปรับทัศนคติของประชาชนให้มีส่วนร่วม เห็นประโยชน์ของการเป็น เจ้าของกิจการไฟฟ้า สามารถดูแลพึ่งพากัน เกิดการรวมกลุ่มบริหารจัดการความยั่งยืน มีการเก็บเงินเพื่อ เป็นกองทุนหมุนเวียนสำหรับซ่อมบำรุงระบบ เปลี่ยนอุปกรณ์มีการชำระหนี้เสีย	กระบวนการเรียนรู้เพื่อ ปรับทัศนคติของประชาชน

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

คณะกรรมการฯ มีมติมอบหมายให้หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อน Quick Win Project นำเสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนจากแหล่งเงินงบประมาณที่เกี่ยวข้องต่อไป และมอบหมายให้หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักดังกล่าว ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ แนวทางที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินงานโครงการบรรลุวัตถุประสงค์

สิ่งที่จะดำเนินการในอนาคต

อยู่ระหว่างจัดทำโครงการ
เพื่อขับเคลื่อนภารกิจของ
คณะกรรมการเพื่อศึกษา
และขับเคลื่อนแนวทาง
การพัฒนาระบบไฟฟ้า
สำหรับพื้นที่เกาะและ
พื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน

ระเบียบวาระที่ ๓.๑ แนวทางการขับเคลื่อน Quick Win Project

ตัวอย่างข้อเสนอโครงการ

โครงการ “เสริมสร้างกลไกการขับเคลื่อนภารกิจของคณะกรรมการเพื่อศึกษาและขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาระบบไฟฟ้าสำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน”

วัตถุประสงค์	เป้าหมาย
๑. เพื่อสร้างกลไกการขับเคลื่อนภารกิจของคณะกรรมการเพื่อศึกษาและขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาระบบไฟฟ้าสำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน ๒. เพื่อจัดทำแผนบูรณาการความร่วมมือในการขับเคลื่อนภารกิจตามหน้าที่และอำนาจของคณะอนุฯ ๓. เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการในการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการบูรณาการแผนพัฒนาระบบไฟฟ้าสำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืนตามมติคณะอนุฯ	เป้าหมายเชิงผลผลิต (Output) ๑. เกิดกลไกการขับเคลื่อนภารกิจของคณะกรรมการเพื่อศึกษาและขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาระบบไฟฟ้าสำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน ๒. แผนบูรณาการความร่วมมือในการขับเคลื่อนภารกิจตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเพื่อศึกษาและขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาระบบไฟฟ้าสำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน จำนวน ๑ ฉบับ ๓. แผนปฏิบัติการในการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการบูรณาการแผนพัฒนาระบบไฟฟ้าสำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืนตามมติคณะอนุฯ จำนวน ๑ ฉบับ เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (Outcome) ความรู้ ความเข้าใจจนเกิดจากการประสานการเข้าร่วมโครงการฯ จะทำให้คณะกรรมการในคณะอนุฯ และภาคีการพัฒนาได้ชุดข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาอุปสรรคพื้นที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ ใน ๒ มิติ คือ ๑. อุปสรรคเชิงนโยบาย (Regulation Pain Point) ๑.๑ ความไม่ชัดเจนในการวางแผนและดำเนินงานในภาพรวม ๑.๒ ความไม่ชัดเจนในนโยบายการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ๑.๓ ความไม่ชัดเจนของกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๒. อุปสรรคเชิงการดำเนินการ (Operational Pain Points) ๒.๑ ความเสี่ยงและต้นทุนในการพัฒนาโครงการ ๒.๒ ทัศนคติของประชาชนยังยึดติดกับการสนับสนุนของภาครัฐในรูปแบบให้เปล่า
ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ จำนวนแผนบูรณาการฯ และจำนวนแผนปฏิบัติการฯ	ผลที่คาดว่าจะเกิด เกิดแผนบูรณาการความร่วมมือ และแผนปฏิบัติการในการขับเคลื่อนภารกิจตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ เกิดองค์ความรู้และรูปแบบการจัดการพลังงานที่ยั่งยืนในพื้นที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีในด้าน ธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วม กฎหมาย มาตรการ นโยบายที่เกี่ยวข้อง
ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการ ๑๒ เดือน	
กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ ประชาชนในพื้นที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ เอกชน และภาคประชาสังคม	

BACK UP

